

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจราชการและการติดตามผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรณีปกติ รอบที่ 2 ของหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบเขตตรวจราชการที่ 17 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 เป็นการตรวจราชการและติดตามผลการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย ความก้าวหน้า/วิธีการ-ปัจจัย/ต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบาย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายงานนโยบาย ดังต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 : ด้านความมั่นคง

**การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงและมีคุณธรรม
ความเป็นพลเมือง ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด**

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า สถานศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 หน่วยงานทางการศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการกำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้าน การศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ (1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม (3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ (4) เป็นพลเมืองดีเพื่อให้ สถานศึกษาในพื้นที่นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยการบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10 ในกระบวนการลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด และหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกับสถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและ ทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีวุฒิทางลูกเสือ และได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และ หลักสูตรของลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาธิปไตย ความสามัคคี ประองดองการเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ ใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและใช้กระบวนการลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด เพื่อปลุกฝังความมีระเบียบวินัย ทัศนคติที่ถูกต้อง ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมศักยภาพทางกาย สติปัญญา สังคม จิตใจ และศีลธรรม ความเป็นพลเมืองดี ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง และมีคุณธรรม ความเป็นพลเมือง ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด รวมทั้งมีการบูรณาการเรียนการสอนกับรายวิชาอื่น ๆ ด้วย

ด้านครูผู้สอน

ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการฝึกอบรมการเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ให้มีคุณวุฒิทางด้านลูกเสือ และยุวกาชาด สามารถนำหลักการ วิธีการทางลูกเสือ และยุวกาชาด ไปจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน สามารถทำหน้าที่บริหารกิจการลูกเสือในกลุ่มหรือกองลูกเสือของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีความรักและศรัทธาในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อบ้านเมือง มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน รวมทั้งมีความประพฤติที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีจิตอาสาสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม และนำไปขยายผลให้กับเพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

จากการนำนโยบายด้านความมั่นใจไปใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด พบว่า

1. เนื่องสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง และมีคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัด ให้สถานศึกษางดการเรียนการสอนแบบ On-site ให้ปรับรูปแบบการเรียน การสอนเป็นแบบ Online โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมลูกเสือในภาพรวม เช่น การเข้าค่ายพักแรมของลูกเสือ เนตรนารีได้ และผลการดำเนินงานจึงยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้

2. ปีงบประมาณ 2564 กิจกรรมอบรมหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่สามารถจัดรวมกันได้ บางหน่วยงานแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยการบูรณาการให้ทุกโรงเรียนใช้งบประมาณที่ได้รับโรงเรียนละ 5,000 บาท ใช้ในการอบรมลูกเสือเนตรนารี นักเรียนแกนนำจิตอาสาป้องกันภัยต้านภัยยาเสพติด และกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษา มีปรับกิจกรรมและงบประมาณให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การจัดอบรมผ่าน ระบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Google meet การจัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Zoom และ Google meet

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. จัดทำสื่อการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารี ด้านทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง และมีคุณธรรม ความเป็นพลเมือง ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รองรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพิ่มเติม

2. ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด เพื่อส่งเสริมและบูรณาการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนำไปปรับใช้ ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมยุวกาชาดในสถานศึกษาด้วยความจริงจังและจริงใจ มีนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน

3. ควรให้ผู้บริหารกับผู้บริหารประสานงานเครือข่ายที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วได้ร่วมออกปฏิบัติหน้าที่โดยพร้อมเพรียงกัน โดยที่ติดขัดอะไร ทำเพื่อเยาวชนนักเรียนและนักศึกษาอย่างจริงจัง

4. จัดประชุมปรึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ในช่วงโรคระบาดการจัดกิจกรรมจึงต้องปรับให้เหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ การแยกการรวมกลุ่มให้ลดน้อยลง รักษาระยะห่าง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยัติสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยความสำเร็จ

โรงเรียนบ้านเมืองเก่า “ศรีอินทราทิตย์” สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2564 โรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2564

นโยบายที่ 2: ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานทางการศึกษาในทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ดังนี้

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนมีการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้เข้ารับการอบรม พัฒนาทักษะความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning

การส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษา ให้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรม อาทิ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้แอปพลิเคชัน padlet เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยระบบ School MIS การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม เป็นต้น รวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพิ่มและพัฒนาทักษะให้กับนักเรียน นักศึกษา นอกจากนั้นแล้ว สถานศึกษาได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา ทั้งในส่วนของสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ และเทคนิคการสอน

ทางด้านของสถาบันอาชีวศึกษาได้มีการได้ทำความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัด การจัดหลักสูตรระยะสั้นที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนทักษะ พัฒนาทักษะ และมีทักษะอาชีพตรงความต้องการของสถานประกอบการ มีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปรับปรุงรายวิชาเดิม โดยปรับปรุงให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสมรรถนะ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน แก่บุคลากรทุกสาขาวิชา

ด้านผู้สอน

ครูมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้ วิทยาการคำนวณ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเลือก กระบวนการจัดการเรียนรู้และเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วมกับกิจกรรม มีการวัดและประเมินผลหลากหลายและเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรม

ครูจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขัน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายตรงกับความต้องการเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาผ่านรายวิชาโครงงาน และรายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ (IS) เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร มีทักษะทางด้านการใช้ระบบ ICT และระบบ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผู้เรียนได้ เรียนรู้และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาและครูได้อย่างคล่องแคล่ว

ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย วางแผน ฝึกทักษะการคิดแบบมีเหตุผลและลงมือ ปฏิบัติจริง สรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และมีปฏิสัมพันธ์ ทำงานทำกิจกรรม ร่วมกับกลุ่มและครู

ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพ รู้จักการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการส่งเสริม อาชีพที่เหมาะสมสำหรับวัยเรียนผู้เรียนเกิดทักษะ ดังต่อไปนี้ ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ สามารถ ค้นคว้า ใฝ่หาความรู้จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การคิดคำนวณ การใช้ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การเงิน สังคมและวัฒนธรรม

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. การนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษาร่วมกัน การจัดทำเครื่องมือการ นิเทศ ติดตาม เป็นประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ เทคนิคการสอน องค์กรประกอบเรื่องสถานที่ การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ สำหรับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษา

2. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดระลอกใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการจัดโครงการและการจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามหลักสูตรของการศึกษาในแต่ละระดับในการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

3. บุคลากร ผู้เรียน บางส่วนยังมีทักษะทางภาษา (ภาษาอังกฤษ) เพื่อการสื่อสาร ทักษะ ทางดิจิทัลที่ต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น

4. การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะวิชาการส่วนใหญ่เป็นภาระงานมากกว่าชิ้นงาน เนื่องจากนักเรียนขาดครูที่ปรึกษาเพราะผลงานนักเรียนที่เป็นชิ้นงานมักประเมินนักเรียนที่มีทักษะ การคิดขั้นสูงส่วนด้านทักษะชีวิตในช่วงสถานการณ์โควิดไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

5. เครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีราคาสูงและไม่เพียงพอต่อความ ต้องการของผู้เรียน

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. หน่วยงานการศึกษามีการปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมในโครงการให้มีความสอดคล้องกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดระลอกใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น การประชุมออนไลน์ การจัดทำคู่มือ/เอกสารประกอบแนวดำเนินการ

2. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการทำงาน และการใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. ปรับรูปแบบแนวทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

4. การส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของ นักเรียน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขันและแนวทางการวัด ประเมินผล ผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาด ระลอกใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.ความชัดเจนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทวิศึกษา

3.ครูผู้สอนงานอาชีพจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนโดยการใช้เครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนหมุนเวียนตามช่วงเวลาว่างของนักเรียน

4.ควรจัดสรรเครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ เช่น ห้องและอุปกรณ์สำหรับ Video Conference สำหรับการจัดการสอนทางไกล

ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินการจัดทำเว็บไซต์เรียนออนไลน์ คลังความรู้ทางออนไลน์สู่ความเป็นเลิศด้านทักษะชีวิต <https://1th.me/Q6YWc> ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การดำเนินการตามโครงการ fix it center ของวิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

“คู่มือการเข้าร่วมอบรมและการจัดกิจกรรม สื่อนวัตกรรมแบบฝึก “ลายสือไทย” และ รัชช ภาษาไทย โครงการงานวิทยาศาสตร์ โครงการอาชีพของผู้เรียน โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการตามที่ครูเข้าร่วมโครงการและกิจกรรม การนิเทศติดตามของเขตพื้นที่ที่เข้าถึงโรงเรียนในการติดตามผลการนำโครงการและกิจกรรมไปใช้กับผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของโครงการจนโรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ อาทิเช่น โรงเรียนบ้านตาลพรา ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 สถานศึกษายอดเยี่ยมประเภท สถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านบริหารจัดการ รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสุโขทัย มีศูนย์เรียนรู้ทุกช่วงวัย กศน.ตำบลแม่สำ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปของ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน / 1 อำเภอ 1 อาชีพ ให้กับประชาชนทุกช่วงวัย มีงานมีรายได้อย่างยิ่งยืน

2.2 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และห้องเรียนอาชีพสู่การสร้างอนาคตให้ผู้เรียน มีอาชีพและมีงานทำ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมและมัธยมศึกษา ประสานความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษา ร่วมกันจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษา มีคุณวุฒิทางวิชาชีพ โดยมีสาขาวิชาไฟฟ้า บัญชี โรงแรม และงานช่างยนต์ เป็นต้น มีการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการเรียน การสอนที่ตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การประกอบอาชีพ ตามความสนใจ

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการและความถนัด มีหลักสูตรที่หลากหลายในการรองรับและตอบสนองความต้องการด้านอาชีพ สอดคล้องและเป็นทางเลือกให้กับผู้เรียน โดยจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพในรายวิชาพื้นฐาน/รายวิชาเพิ่มเติม/โครงการอาชีพ/เสริมทักษะอาชีพ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน/สร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ขยายเครือข่ายเพื่อทำความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา ในการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา และหรือหลักสูตรอาชีพระยะสั้น ทำให้ผู้เรียนมีแนวทางประกอบอาชีพในอนาคตได้

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. สถานศึกษาบางแห่งมีความเข้าใจไม่ตรงกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับเรื่องของการจัดการเรียนรู้และสร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนา ทักษะอาชีพ
2. ผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สำเร็จการศึกษาจากมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ขาดทักษะและความรู้ด้านวิชาชีพ เมื่อไปฝึกประสบการณ์ทำให้เกิดผลกระทบต่อ งานในสถานประกอบการ
3. สถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี ไม่ทราบขั้นตอนรายละเอียด ในการลดหย่อนภาษีและขาดความพร้อมในการยื่นเรื่อง ลดหย่อนภาษี

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

โรงเรียนที่จัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษา ได้จัดครูทำการสอนในห้องเรียนทวิศึกษาและปรับห้องคอมพิวเตอร์หรือห้องเรียนเพื่อรองรับสอนทางไกลจากวิทยาลัย

สถานศึกษามีการประเมินถึงปัญหาและประสานประกอบการแห่งใหม่ เพื่อให้การฝึกวิชาชีพ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรมึนโยบายให้จัดการศึกษาในระบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการศึกษาทวิศึกษาสามารถตอบสนอง นโยบายของการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศได้ในอนาคตและนักเรียนให้ความสนใจและมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา
2. ควรมีการสร้างความร่วมมือที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางปฏิบัติระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด
3. ควรมีการเชิญสถานประกอบการที่ใช้ Social network เป็นช่องทางในการสร้างรายได้ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้าผ่าน Facebook หรือ ผ่าน LINE เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อการประกอบอาชีพให้ สอดคล้องกับการเป็นสังคม Thailand 4.0
4. ควรมีการเพิ่มเติมแนวทางการปฏิบัติ และปรับตามสภาพบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถให้นักเรียนเป็นทางเลือกในการศึกษาต่อและมีทักษะอาชีพในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม ของจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ **โรงเรียนพิชัย** ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียน ด้วยการสร้างโอกาสทางการศึกษา วิธีใหม่ วิธีคุณภาพ เชื่อมโยงด้วยกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือระหว่าง สพฐ กับอาชีวศึกษา ตามจุดเน้นการสร้างสะพานเชื่อมโยงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการอาชีวศึกษา “พิชัยซีฮาร์ต” จากโรงเรียนพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์จากการพัฒนาทักษะอาชีพด้านอาหารนำไปสู่การสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับนักเรียน

2.3 การจัดการศึกษาแบบทวิภาคี

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้มีการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาแบบทวิภาคี มีการขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งในและนอกจังหวัด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้กับ นักเรียนนักศึกษา เช่น ทำบันทึกข้อตกลงกับ บริษัทเอกชน ในสาขาวิชาชีพที่ตลาดแรงงานมีความ ต้องการ เช่น การเงินการบัญชี การขนส่ง การค้าปลีก การโรงแรม เป็นต้น โดยการจัดการศึกษา วิชาชีพ ร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถไป ประกอบอาชีพได้ รวมทั้งจัดทำแผนและคู่มือการฝึกตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถาน ประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ วางแผนร่วมกับ สถานประกอบการในการนิเทศติดตามการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการและมีการวัดผลและ ประเมินผล ควบคุมกำกับดูแลและแก้ปัญหาต่าง ๆ ประชุมสัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกัน วางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. จำนวนสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานมีจำนวนไม่เพียงพอ ในบางจังหวัดไม่เพียงพอ ต่อการให้บริการสำหรับสถานศึกษาที่สนใจจะส่งนักเรียนเข้าฝึกงาน
2. ความสนใจของนักเรียนที่ต้องการฝึกงานกับสถานศึกษามีเหมือนกัน ทำให้หาสถานที่ ฝึกงานน้อย
3. งบประมาณที่จะดำเนินการของวิทยาลัย การช่วยเหลือค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียน ยังไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณสนับสนุนเพื่อส่งเสริมความรู้ ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน บริบทและความต้องการของผู้เรียนแตกต่างกัน รวมถึง สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน บริบทของโรงเรียนมีความแตกต่าง

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศและแนะแนวการออกไปทำงานในสถานประกอบการ
2. พัฒนาระบบการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ หรือปรับปรุงรายวิชา หรือปรับปรุง รายวิชาเดิมและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ทันต่อตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรสนับสนุนให้ส่งเสริมครูผู้สอน และครูฝึกในสถานประกอบการมีกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะด้านวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เหมาะสม

2. จัดหาสถานประกอบการที่มีความพร้อมให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์อย่างเพียงพอ พัฒนาสถานประกอบการเพื่อยกระดับให้มีมาตรฐาน สำหรับใช้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์และจัดทำ MOU ร่วมกับสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน

3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้ร่วมกันจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียน บริบทการเรียนรู้ และพิจารณาสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานเชื่อมโยง การเรียนรู้

4. นโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยงานต้นสังกัด ควรเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีความชัดเจน และสร้างการรับรู้ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

นวัตกรรม/ต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการพัฒนาธุรกิจและชุมชน(BLC) ได้ระดมแนวคิดและสร้างนวัตกรรมในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียน เตรียมพร้อมทักษะสู่การประกอบอาชีพสำหรับเยาวชนไทย ให้สามารถหาเลี้ยงชีพ เมื่อก้าวออกนอกระบบการศึกษาทุกระดับชั้นได้ และสร้างนวัตกรรมความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน ให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตทางการศึกษา ให้ประกอบอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการและความรู้ด้านเกษตรยุคใหม่ รู้จักและเลือกที่จะประกอบอาชีพที่สุจริต มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จหาเลี้ยงชีพต่อไปได้

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ การฝึกอาชีพที่ช่วยให้นักเรียนมีรายได้จากการทำงาน การสอนในรายวิชาด้วยงานจัดแสดงสินค้า งานตกแต่งสินค้า เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพ งานการขาย การนำเสนอขายสินค้าเพื่อสร้างอาชีพ

วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ การมีงานทำของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี ที่มีจำนวนสูง และแนวโน้มของนักศึกษาที่เรียนระบบทวิภาคีในปีการศึกษาต่อไปจะมีมากขึ้น

2.4 การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานทางการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายฯ มีเพียงบางจังหวัด ได้แก่หน่วยงานการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ และสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย ซึ่งส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ดังนี้

สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

ศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ขับเคลื่อนงานแนะแนวร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา โดยจัดอบรมส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาตามนโยบายการปรับเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา : สายสามัญ ให้เป็น 50 : 50

การจัดทำงานฟาร์มเด่นของสถานศึกษา เช่น งานฟาร์มอ้อย โรงงานผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน และการบริหารจัดการธุรกิจสนามกอล์ฟ นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ และฝึกทักษะจากงานฟาร์มโดยการบูรณาการจัดการเรียนการสอนจากประสบการณ์จริง

จัดการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นเฉพาะทาง วิชาการออกแบบติดตั้งและประยุกต์ใช้งานโซลาเซลล์ในครัวเรือน 75 ชั่วโมง มีประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 1 รุ่น (14 คน)

ข้อค้นพบ / ปัญหาอุปสรรค

1. บุคลากรไม่เพียงพอ การจัดการเรียนการสอนไม่ได้ตรงตามสาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา และขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะทางวิชาชีพ
2. ขาดงบประมาณจัดด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) และ Portfolio
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังไม่ตระถึงประโยชน์ของการจัดเก็บข้อมูลแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) และ Portfolio แต่ถ้าอยู่ในระดับชั้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับสูงมากกว่านี้
4. งบประมาณศูนย์แนะแนวจัดสรรมาใกล้ปิดปีงบประมาณ ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างกระชั้นชิด เนื่องจากมีเวลาดำเนินกิจกรรมน้อยมาก

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

สถานศึกษาสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ในการจัดอบรมกิจกรรมแนะแนวควรเชิญสถาบันอาชีวศึกษาหลากหลายสถาบัน เพื่อเป็นทางเลือกให้เด็กนักเรียนตัดสินใจศึกษาในสายอาชีพได้มากขึ้น
2. ควรเพิ่มจำนวนนักเรียนที่เข้าอบรมมากขึ้น
3. ควรเพิ่มวิทยากรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ หลากหลายด้านอาชีพ

ปัจจัยความสำเร็จ

วิทยาลัยสารพัดช่างสุโขทัย มีวัสดุครุภัณฑ์ ที่มีความพร้อมในการให้ความรู้ที่หลากหลาย

นโยบายที่ 3: ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

3.1 การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัด มีการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติ มีรูปแบบการบริหารงานที่ชัดเจน สามารถนำนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติ แก่สถานศึกษาในสังกัดได้ มีการกำกับติดตามสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสรุปผลผู้เรียนรายบุคคล มีการนำผลประเมิน คุณภาพของผู้เรียน ไปพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น และมีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพ ผู้เรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบ สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และมีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามทักษะการเรียนรู้ 3Rs8Cs ตามสภาพความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ออกแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ครูผู้สอน มีการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ในส่วนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีการจัดทำห้องเรียนออนไลน์ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 Online learn with live การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ Facebook Live บน Facebook Page ของสำนักงาน กศน.จังหวัด Page ของสถานศึกษาในสังกัด และผ่านระบบ ZOOM Cloud Meetings รูปแบบที่ 2 Online learn by save mode เป็นการผลิต จัดทำ สื่อการเรียนรู้ เนื้อหา แบบทดสอบ ไว้ในระบบออนไลน์ ระบบ Cloud Computing ระบบ LINE Group ให้นักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้ รับชมการสอนย้อนหลัง ได้ทุกที่ทุกเวลา

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการศึกษารูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อ พัฒนานวัตกรรมการวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียนและ การวิจัยทางการศึกษา

ครูมีรูปแบบการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน ช่วยให้ผู้พัฒนาความสามารถในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เช่นการประเมินผลการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนให้

ความรู้และนิเทศติดตามครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างสมดุลและเหมาะสม อาทิ การใช้แบบทดสอบตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสากล ควบคู่กับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในห้องเรียน

ครูผู้สอนได้รับความรู้ มีความสามารถและมีประสบการณ์อันจะเป็นแนวทาง นำไปสู่การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูแกนนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สร้างนวัตกรรมกระบวนการและโมเดลการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 เช่น การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาทักษะด้านยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะการเรียนรู้ตามบริบทของสถานศึกษา/โรงเรียนผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้รับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามทักษะการเรียนรู้ 3Rs8Cs

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. มีการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผู้เรียน มีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ซึ่งเป็นจุดแข็งของการพัฒนาครูในด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งจะเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21
2. ทุกโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ภายใต้อุปกรณ์และความพร้อมและบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป และครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความตระหนักและพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ
3. ยังขาดรายละเอียดเกี่ยวกับนิยามและขอบข่ายของทักษะในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) แต่ละทักษะชัดเจน ทำให้ในบางทักษะโรงเรียนอาจจัดกิจกรรม
4. ครูและบุคลากรบางส่วน ยังขาดความรู้ ความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีและการจัดทำห้องเรียนออนไลน์
5. เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ยังอยู่ในช่วงปฏิบัติตามมาตรการควบคุมของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่ม พบกันในชั้นเรียนได้อย่างเต็มที่ทุกครั้ง ทำให้ครูผู้สอน กับ ผู้เรียน ต้องจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโปรแกรม Zoom/โปรแกรม Google Meet/ กลุ่มไลน์ อาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งขณะที่ครูผู้สอนกำลังดำเนินการสอนผ่านโปรแกรมต่างๆ ผู้เรียนอาจไม่มีสมาธิกับการเรียนอย่างจริงจัง รวมถึงการอธิบาย การบรรยายอาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ

วิธีการแก้ไขปัญห ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องพัฒนาวิธีการนำเสนอการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ
2. การสร้างบทเรียน on site Online สำหรับการศึกษาด້วยตนเองของนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูโดยให้ครูลงมือปฏิบัติจริงและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
4. ควรจัดการเรียนรู้ที่มีการฝึกการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมีทักษะอย่างต่อเนื่อง ด้วยการใช้แนวคิด STEM EDUCATION ในการจัดการเรียนรู้บูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การให้ความรู้ครู กระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21
5. จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอนด้วย Google Classroom ให้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกสังกัด

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรมีการปรับการดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น การจัดประชุมอบรมออนไลน์ ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
2. ควรสนับสนุนอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์สำหรับผู้เรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่พร้อม
3. ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ทุกสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

นวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านน้ำจวง โรงเรียนบ้านร่มเกล้า โรงเรียนบ้านหนองหิน โรงเรียนชุมชน 17 บ้านนาตาดี โรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา โรงเรียน วัดนาขาม โรงเรียนวัดโบสถ์ โรงเรียนชุมชนดิฐอำรุง โรงเรียนบ้านน้ำโจน โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง ซึ่งมีนวัตกรรมการพัฒนาทักษะ 3R8C มีการนำเสนอถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในระบบออนไลน์

โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ประเภทของโรงเรียนดำเนินการและประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนจัดการเรียนรู้ Active Learning

3.2 การพัฒนาครูให้มีทักษะความรู้และความชำนาญการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาอังกฤษรวมทั้งการจัดการเรียนการสอน (Human Capital Excellence Center : HCEC)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

มีการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) ดำเนินการจัดสอบ วัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล หรือการสอบอื่น ๆ จัดอบรม พัฒนาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการพัฒนาตามสมรรถนะวิชาชีพ และด้านอื่นๆ ตามที่ สพฐ. กำหนด

นอกจากนั้น หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ และอบรมพัฒนาภาษาต่างประเทศเช่น จัดการฝึกอบรมพัฒนาครูผู้สอนด้านการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft team, Google meet และการใช้ Google driveร่วมกับโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ มีการจัดการเรียนการสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ โดยครูชาวต่างชาติ

การพัฒนาบุคลากรในสังกัดในการเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการศูนย์ดิจิทัลชุมชน หลักสูตรการใช้งานโปรแกรมสำนักงานเพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำ และหลักสูตรการค้าออนไลน์ การฝึกอบรมพัฒนาครูผู้สอนด้านการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft team, Google meet และการใช้ Google drive ร่วมกับโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ หรือการจัดอบรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ และอบรมพัฒนาภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนพัฒนาทักษะความรู้ด้านการจดจำ และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) การสร้างสื่อการสอน จากหลักสูตรอบรมด้วยระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลังจากศึกษาเนื้อหาสำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบออนไลน์ ที่หน่วยงานทางการศึกษาได้พัฒนาขึ้น

ครูผู้สอนมีความรู้ เข้าใจในการจัดการเรียนการสอน งานที่ตนรับผิดชอบทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนางานได้มากขึ้น

ครูผู้สอนมีการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด สอน เช่น โปรแกรม ZOOM และ Classroom แบบออนไลน์ ด้านภาษาอังกฤษ มีครูต่างชาติ คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับครูและนักเรียน

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

- 1.ครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่มีความพร้อมในการทดสอบภาษาอังกฤษ
- 2.ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนหนึ่ง ไม่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทำให้ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอน

3.การจัดการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

4.การจัดตั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) ระยะที่ 2 เพิ่มเติม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ทำให้การดำเนินงานในส่วนการจัดการอบรมพัฒนา ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

5.ครูและบุคลากรทางการศึกษา บางคนไม่เข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เท่าที่ควร

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควบคุมเวลาสอนเสริมในเวลาทำการปกติ และทำเป็นชุดการสอนออนไลน์
2. จัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยนำมาพัฒนาองค์กร

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ในรูปแบบ Face to face และ Online

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรมต่างๆ เพื่อสามารถนำมาความรู้ ปรับใช้ให้เหมาะกับการทำงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ควรจัดตั้งพื้นที่ในการจัดตั้งศูนย์ HCEC เพิ่ม

4. การสั่งการในระดับนโยบายที่ชัดเจนเป็นระบบ จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกันและไม่ขัดต่อระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยความสำเร็จ

โรงเรียนสรรพวิทยาคม อ.แม่สอด จ.ตาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก การดำเนินงานของศูนย์ HCEC มีความต่อเนื่องมาจากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ERIC) ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ดำเนินงานเดิมจะเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเป็นศูนย์ HCEC จึงได้ขยายกลุ่มงานที่รับผิดชอบให้กว้างมากขึ้น ได้แก่ กลุ่มงานเทคโนโลยี ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีและเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ที่ศูนย์ HCEC คัดเลือกมาให้ฝึกทักษะนอกเหนือจากที่ครูแต่ละคนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานสูงขึ้น

1.3.3 หลักฐานสมรรถนะ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด มีการประชุมปฏิบัติการการออกแบบการจัดการเรียนรู้สู่แผนการเรียนรู้นิวโนรมัล ส่งบุคลากรเข้าศึกษาอบรมเรื่องหลักฐานสมรรถนะ แต่เนื่องจากตัวหลักสูตรยังไม่มีความชัดเจน จึงอยู่ระหว่างการรับฟังนโยบายจาก สพฐ. มีเพียงบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้สอดคล้องขับเคลื่อนหลักสูตรสมรรถนะ ไปพร้อมๆกับโครงการที่ใช้งบประมาณของเขตพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการการ

อาชีวศึกษา (สอศ.) ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และบทเรียน

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด พร้อมๆ กับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต

ข้อค้นพบ / ปัญหาอุปสรรค

สถานการณ์โควิด-19 ทำให้การเรียนการสอนแบบ Online เกิดปัญหานักเรียนนักศึกษาไม่พร้อมด้านเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต

ปัญหาที่พบในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะคือ ความไม่ชัดเจนในการดำเนินงาน ซึ่งยังไม่มีกรณีชี้แจงเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรที่อิงสมรรถนะของผู้เรียน เพียงแต่มีข่าวออกมาทางสื่อและหน่วยงานต่าง ๆ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจึงทำได้เพียงรับฟังข่าวสารไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ถ้ามีการขับเคลื่อนจริงจะได้ดำเนินการได้อย่างรวดเร็วต่อไป

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

การปรับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของครูให้เน้นสมรรถนะผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแนวทางหรือประชุมชี้แจงที่มีความชัดเจน เกี่ยวกับการดำเนินการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อทางสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาจะได้ดำเนินการตามแนวทางอย่างถูกต้อง

ปัจจัยความสำเร็จ

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

โรงเรียนเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ และโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก มีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning)

นโยบายที่ 4: ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

4.1 การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารการจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับนโยบายแนวทางการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP) จาก สพฐ. และจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับความสำคัญการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และการใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาที่เป็นเลิศ มีการแต่งตั้งครูผู้ดูแลระบบ (Admin) ประจำโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด และจัดให้มีกลุ่ม Line ผู้รับผิดชอบระดับ

สถานศึกษาเพื่อเป็นช่องทางในการประสานงานและรับทราบวิธีการพัฒนาใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP)

นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานต้นสังกัดยังได้จัดการอบรมครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนสังกัด ใช้งานออนไลน์ผ่าน OBEC Channel และพัฒนาศึกษานิเทศก์ Co-Leader เพื่อเป็นผู้ดูแลระบบระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้กับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาทุกแห่งทุกสังกัด ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องตามแนวทางการปฏิรูปประเทศและนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ด้วย

ด้านครูผู้สอน

ครูจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้ Digital Education Excellence Platform: DEEP เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ (ห้องเรียนออนไลน์) ครูได้รับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของโลกในปัจจุบัน

ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสมัครใช้ระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ประกอบการเก็บข้อมูลในการประเมินผลความสามารถและต้องได้รับการทดสอบด้านทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามมาตรฐาน CEFR

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. แพลตฟอร์มยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างไม่เต็มที่
2. ทักษะพื้นฐานด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ของ ผู้เข้าอบรมไม่เพียงพอ สถานศึกษา/โรงเรียน แก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยการทดสอบความรู้ก่อนดำเนินการอบรม
3. การจัดทำข้อมูลเนื้อหาแบบออนไลน์แต่ละรายวิชาต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากเนื้อหาแต่ละรายวิชามีเนื้อหามาก
4. ผู้เรียนขาดสื่ออุปกรณ์ในการเข้าถึงการใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างกิจกรรมและนวัตกรรม ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนแล้วให้ครูและนักเรียนร่วมกันนำองค์ความรู้ที่ได้สร้างนวัตกรรม
3. ครูจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ โดยใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Platform : DEEP) ในจัดการเรียนการสอน

4. ระบบ DEEP ควรมี Dashboard (หน้ากระดานที่ใช้ในการสรุปข้อมูลในมุมมองต่าง ๆ) เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลการใช้งานระบบ, รายงานผลการใช้งานระบบ DEEP ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวางแผนส่งเสริมการใช้งานระบบ DEEP ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. จัดอบรมสร้างองค์ความรู้ให้กับครูในเรื่องการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP)

2. หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. กระทรวงศึกษาธิการ ต้องปรับปรุงและพัฒนาระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้เข้าถึงครูและผู้เรียนอย่างแท้จริง

ปัจจัยความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

“ฐานข้อมูลคลังห้องเรียนออนไลน์ <http://chappiecyber.net/culkho/index.php> ของ สพป.สท.1”

โรงเรียนบ้านคู้งยาง, โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย, โรงเรียนอนุบาลบ้านด่านลานหอย, โรงเรียนบ้านหนองเต่า ผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุน การดำเนินงานพัฒนาดิจิทัล แพลตฟอร์ม DEEP ของกระทรวงศึกษาธิการ และยังเป็นโรงเรียนร่วมทดลองการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ WebEX

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มีแบบอย่างที่ดี ได้แก่

1. โรงเรียนงิ้วรายวิทยาคม มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการเรียนการสอน Moodle
<https://www.youtube.com/watch?v=aOnC2O9XqGs>

2. โรงเรียนงิ้วรายวิทยาคม มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการเรียนการสอน Google Classroom (รายการ พุธเช้า ข่าวโรงเรียน ครั้งที่ 6/2564) โรงเรียนลิทพิทยาคมสอนออนไลน์ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564
<https://www.youtube.com/watch?v=IEdHc3gYsi8&feature=youtu.be>

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย

กศน.อำเภอสวรรคโลก ดำเนินการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล “1 ห้องเรียน 2 ระบบ” เป็นสถานศึกษาทดลองต้นแบบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ มีการจัดอบรมการใช้งานให้แก่ครูโรงเรียนขยายโอกาส เรื่อง การอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนการสอน ในช่วงสถานการณ์ COVID การใช้งาน แพลตฟอร์ม 19Google ได้แก่ Google Meet , Google Docs , Google Slides , Google Sheet , Google Drive , Google Classroom

4.2 การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีการพัฒนาครูปฐมวัยและจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ดังนี้ (1) อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบทบาทร่วมกับครูประจำชั้นในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ

ส่งเสริมการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในการค้นหา ฝึกระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กปฐมวัย (3-5 ปี) ทุกคนให้ได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการ จากสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน

พัฒนาครูปฐมวัยและจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ดังนี้ (1) อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการและแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ประเมินพัฒนาการตามโครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนปฐมวัย ปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านครูผู้สอน

ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยสามารถ นำความรู้และกิจกรรมตามโครงการลงสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนได้อย่างมีคุณภาพเด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามโครงการเห็นได้เชิงประจักษ์ ก่อนและหลังการเกิดการแพร่ระบาดฯ

ครูผู้สอนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ทั้งแหล่ง เรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ด้านผู้เรียน

เด็กมีการฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนลงมือทำ นำเสนอ และสะท้อนความคิดเห็น ฯลฯ โดยครูเป็นผู้สนับสนุนและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก

เด็กมีการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) นั่นคือ การพัฒนา 4 ด้านประกอบด้วย ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมวัย รวมทั้งพัฒนาด้านตัวตน (Self Development) พัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) มากขึ้น เพื่อให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุมีผล และรู้จักกำกับตนเอง

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ครูมีการปรับการเรียนการสอนในช่วงวิกฤติปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้วิกฤติให้เป็นโอกาสกับพี่ๆ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น พี่สอนน้องออนไลน์ แบบฝึกหัด สอนตามหย่อมบ้าน เป็นต้น
2. การสร้างปฏิสัมพันธ์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กให้ได้รับรู้ถึงพัฒนาการของบุตรหลานตนเอง โดยครูลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน เกิดการเรียนรู้ รับรู้ และร่วมพัฒนา / การสอน ออนไลน์ในรูปแบบพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
3. ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถจัดประสบการณ์ได้ดีเท่าที่ควร และทำให้ครูปฐมวัย ประสานงานกับผู้ปกครอง ลดน้อยลงไป

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. มีการพัฒนา และให้ความรู้ในการจัดประสบการณ์ ด้านการศึกษาปฐมวัย แก่ครูที่ไม่จบตรงสาขาวิชาเอกปฐมวัย
2. จัดสรรครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ครบทุกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ มอบนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ตรงตามหลักสูตรปฐมวัย 2560 เน้นนโยบายให้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพราะการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเด็กจะได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน รวมถึงทักษะชีวิตในการดูแลตนเองให้ปลอดภัย และนิเทศชั้นเรียนปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในเรื่องของการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียน ควรมีสื่อเพียงพอต่อจำนวนเด็ก
2. เห็นควรจัดสรรงบประมาณในด้านพัฒนาการศึกษาปฐมวัยเพื่อเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก และครู เพื่อเป็นการพัฒนาด้านการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น
3. จัดสรรครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ครบทุกโรงเรียน

นวัตกรรมต้นแบบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. มีการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ CKR โมเดล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. Best Practices ด้านการจัดจัดประสบการณ์การจัดการศึกษาปฐมวัย (ด้านครูผู้สอน)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

โรงเรียนศรีภิรมย์พิทยา รางวัลชนะเลิศการประกวดทดลองนักวิทยาศาสตร์น้อย ระดับอนุบาลงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 32 ชื่อกิจกรรมน้ำเดินได้ ประจำปี 2564

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARD ภาคเหนือ จังหวัดน่าน (25 – 30 สิงหาคม 2564)

ชื่อผลงาน	รายชื่อ	โรงเรียน	รางวัลที่ได้รับ
ครูผู้สอนยอดเยี่ยมด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	นางสิริกัญญา ธรรมชาติ	ชุมชนบ้านป่ามะม่วง	ชนะเลิศเหรียญทอง (ตัวแทนภาคเข้าร่วมในระดับชาติ)

4.3 การเข้าถึงทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการพัฒนาครูปฐมวัยและจัดทำแนวทาง นโยบายเพื่อ นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ได้แก่ (1) การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ด้วยระบบทางไกล (2) อบรมด้วยระบบทางไกลสำหรับครูปฐมวัย/ครูพี่เลี้ยงตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และ สะเต็มศึกษาระดับปฐมวัย (3) จัดทำนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้รับ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ด้านครูผู้สอน

ได้รับการอบรมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เช่น การอบรมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมกับบทบาทหน้าที่พี่เลี้ยงเด็กพิการเรียนรวมกับบทบาทหน้าที่พี่เลี้ยงเด็กพิการ อบรมปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการใช้สื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ประจำปี 2564

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนในระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา/โรงเรียนในเขตตรวจราชการที่ 17 ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความใส่ใจ

ความถนัดและความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. สถานศึกษาขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการฯ
2. ขาดครูที่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน (เพราะผู้เรียนมีข้อจำกัดด้านความพิการ ที่แตกต่างกัน ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ)
3. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการ ไม่สะดวกและไม่ต่อเนื่อง
4. ครูขาดการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการ การจัดทำแผนการเรียนรู้ (IEP) การวัดผลประเมินผลและผลิตสื่อต่าง ๆ สำหรับคนพิการ
5. ผู้เรียนไม่สามารถมารับบริการที่หน่วยหรือที่ศูนย์การศึกษาพิเศษได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านสุขภาพ ด้านการเดินทาง
6. สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขาดบุคลากรด้านการศึกษา พิเศษ หรือ ด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนพิการที่สำเร็จจากชั้นพื้นฐานขาดช่วงต่อการเชื่อมโยงแผนการต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาอาชีวศึกษา

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดจัดการอบรมให้ครูผู้สอนให้มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. ปรับการอบรมเป็นรูปแบบออนไลน์ เช่น การใช้ Zoom meeting

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. มอบนโยบายให้กับผู้บริหารและคณะครูของสถานศึกษาทุกแห่ง ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการรับนักเรียนพิการเรียนรวม เข้ามาอยู่ในสถานศึกษาของตน
2. จัดสรรงบประมาณและพี่เลี้ยงเด็กพิการให้สถานศึกษาที่มีนักเรียนพิการเรียนรวมให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อแบ่งเบาภาระของสถานศึกษา
3. ส่วนกลางควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนคนพิการเป็นประจำทุกปี เพื่อแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนคนพิการให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
4. เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหารือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อหารอบอัตรากำลังข้าราชการครู/พนักงานราชการด้านการศึกษาพิเศษ

ปัจจัยความสำเร็จ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษจังหวัดพิษณุโลก การแบ่งการให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษออกเป็น 3 รูปแบบ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการทั่วทั้งจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการประจำอำเภอ และโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กพิการมีโอกาสเข้าถึงทางการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับโรงพยาบาลและหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลของเด็กพิการ และ มีการประสานส่งต่อเด็กพิการร่วมกัน ก็เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่ช่วยเด็กพิการได้รับการช่วยเหลือและเข้าถึงทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยศูนย์การศึกษาพิเศษได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานส่งต่อ (SPECIAL UNIT) ขึ้น ณ โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ซึ่งมีบทบาทในการประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ และโรงพยาบาลพุทธชินราช เมื่อเด็กพิการได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์แล้วจะมีการประสานส่งต่อให้กับทางศูนย์การศึกษาพิเศษในพื้นที่ ทำให้เด็กพิการได้รับการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

4.4 ความปลอดภัยของผู้เรียน

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

ดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดภัย Safety School เพื่อจัดระบบความปลอดภัยของสถานศึกษาที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมทำให้สถานศึกษาเป็นที่ที่ปลอดภัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสิทธิเสรีภาพทางสังคม

ดำเนินโครงการ ภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยการบริหารจัดการ การขับเคลื่อน การดำเนินงานและการรายงาน กำกับติดตามและประเมินผล และ 9 มาตรการ ประกอบด้วยการพัฒนาความเข้มแข็งระบบบริหารความปลอดภัย การจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัยในโรงเรียน การรักษาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน จากอุบัติเหตุโรคระบาด อุบัติเหตุ ด้านสิทธิและสวัสดิภาพนักเรียน การรายงานเหตุ และการกำกับ ติดตามประเมินผล จัดทำคู่มือโรงเรียนปลอดภัย Safety School เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน้าเว็บไซต์สำนักงาน และมีการจัดโครงการต่างๆ ขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายฯ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จัดโครงการตรวจสุขภาพประจำปี โครงการส่งเสริมสวัสดิการนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัด โครงการประกันอุบัติเหตุนักเรียน นักศึกษาเพื่อเป็นการประกันภัยเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุต่อนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

ข้อค้นพบ / ปัญหาอุปสรรค

1. ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19
2. รถตู้รับ-ส่งนักเรียนมีจำนวนมาก ยากต่อการควบคุม เนื่องจากจำนวนนักเรียนในรถตู้แต่ละคันมีจำนวนเกินที่นั่ง ตามข้อตกลง และข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่ายของเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ของครอบครัวนักเรียน

3. นักเรียน นักศึกษาบางกลุ่มยังไม่ให้ความใส่ใจในความปลอดภัยของตนเองเท่าที่ควร เช่น การสวมใส่หมวกกันน็อกในการขี่พาหนะ การสวมใส่หน้ากากอนามัย และการพกเจลล้างมือ ทำความสะอาด

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

มีแนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรม เพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของ หลักสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดเน้นความสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนระดับปฐมวัย การให้บริการของรถตู้รับ-ส่งนักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนสร้างความเข้าใจและสร้างข้อตกลงให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย

3. ควรแนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมเพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของ หลักสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2555 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ต้นแบบ หรือแบบอย่างที่ดี ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 รางวัลชนะเลิศในการประกวดคลิปสั้น ความปลอดภัยในองค์กรและผลงานโครงการสร้างสรรค์ “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ต้นแบบการเสริมสร้างความปลอดภัยในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประจำปี 2564 ระดับเขตตรวจราชการที่ 17 และรางวัลประกาศเกียรติคุณ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2564

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (สพฐ.)

1. โรงเรียนบ้านนาต้นจั่น รางวัลสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี ดีเด่น ปีที่ 4 จากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2. โรงเรียนบ้านนาต้นจั่น รางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเพชร โครงการสถานศึกษา สีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข. (กระทรวงศึกษาธิการ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดสุโขทัย

โรงเรียนทุ่งเสถียรชนูปถัมภ์ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผน ใฝ่ระวัง ป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน มีการพัฒนาคุณลักษณะแก่นำในโรงเรียน เพื่อเป็นเครือข่ายในการ ปฏิบัติงานของครู โรงเรียนใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การคัดกรองด้วย แบบประเมิน การจัดกิจกรรมโฮมรูม การบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง บันทึกการเข้าเรียน รายชั่วโมง บันทึกการร่วมกิจกรรมของนักเรียน การสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง การเสริมสร้างความปลอดภัย การป้องกัน และแก้ไขปัญหา ความไม่ปลอดภัยในโรงเรียน

4.5 การศึกษาตลอดชีวิต

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานการศึกษาต้นสังกัด มีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัด พัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น ยกย่องระดับทักษะภาษาอังกฤษตามโครงการพัฒนาสมรรถนะ บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้จากหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์

ดำเนินการโครงการขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณภาพ ปีการศึกษา 2564

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการจัดกิจกรรม การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ให้แก่ทุกช่วงวัยเพื่อนำความรู้ไป บูรณาการให้เข้ากับสภาพสังคม ชุมชนที่อยู่อาศัย โดยการสำรวจความต้องการของชุมชนที่จะ เรียนรู้ ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ เรียนรู้ ดิจิทัล การส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 19 การเรียนรู้การทำเจลล้างมือแอลกอฮอล์

ข้อค้นพบ / ปัญหาอุปสรรค

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ กำหนดการการรับนักเรียนถูกปรับเปลี่ยนเลื่อนออกไป

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

ปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งควรยึดความต้องการของผู้เรียน ฐานความเป็นอยู่ สภาพบริบทของชุมชนเป็นหลัก เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความยั่งยืน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือ พัฒนาต่อยอดของกิจกรรมได้ต่อไป

นโยบายที่ 5 : ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

5.1 การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพของชุมชน

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน พบว่า หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัดในเขตตรวจราชการที่ 17 ส่วนใหญ่ ดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา มีการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และโรงเรียนเครือข่าย “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” สามารถดำเนินการได้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประชุมคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มของสำนักงานเขตพื้นที่ และประธานกลุ่มโรงเรียน และที่ประชุมมีมติให้มีโรงเรียนคุณภาพชุมชนเป็นโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา

มีการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) เพื่อพัฒนาสมรรถนะพลเมืองรุ่นใหม่ โครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (โรงเรียนคุณภาพของชุมชน) เพื่อเป็นทีมขับเคลื่อนระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Area Team) ในการลงพื้นที่โรงเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ ฯ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และโรงเรียนเครือข่าย เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือก “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (งบดำเนินงาน) เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา อยู่ในระหว่างรอการอนุมัติงบประมาณ
2. ชุมชนที่อยู่ห่างออกไปไม่มีความผูกพันกับโรงเรียนลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อขอบเขตของการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สามารถดึงเอาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้เท่าที่ควร
3. ความแตกต่างของสภาพพื้นที่ บริบทของแต่ละโรงเรียน รวมทั้งความลำบากในการเดินทางเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ทำให้ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

การสื่อสารสร้างความเข้าใจ และเปิดใจรับฟังในสิ่งใหม่กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ความชัดเจนของกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และกิจกรรมตามจุดเน้นการดำเนินงาน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ระบบประกันคุณภาพ 3) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) การพัฒนาครู 5) การเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล 7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ 8) Big Data และการจัดสรรงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดสรรให้รวดเร็ว เพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ ไม่จำกัดด้วยเวลา

2. การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ หากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณค่าเดินทางไปเรียนรวม (ค่าพาหนะรับส่งนักเรียน) ให้กับนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องตลอดไปทุกกลุ่ม จะไม่สามารถควรวรรณโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายใกล้โรงเรียนคุณภาพได้ เนื่องจากการเพิ่มภาระของผู้ปกครองที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับบุตรหลานเพิ่มขึ้น

แบบอย่างที่ดี ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

โรงเรียนบ้านปลักแรด มีความพร้อมตามเกณฑ์ของโรงเรียนคุณภาพ ชุมชนเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางของชุมชนสามารถรองรับการพัฒนา เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในทุกด้าน และได้เข้าร่วมการพัฒนาในโครงการ SLC (School Learning Community) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

การจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนคุณภาพของชุมชน

1. โรงเรียนบ้านท่าพล (ท่าพลวิทยาคาร) สังกัด สพพ.เพชรบูรณ์ เขต 1
2. โรงเรียนบ้านดงขวาง สังกัด สพพ.เพชรบูรณ์ เขต 1

5.2 โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง

พบว่า หน่วยงานต้นสังกัด มีการขับเคลื่อนนโยบายพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพ : โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและระดับคะแนนตามกรอบแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพของ สพฐ. และดำเนินการพิจารณาคัดเลือกในรูปแบบคณะกรรมการฯ โดยคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพ : โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ผลการถอดบทเรียนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและพัฒนาศักยภาพนักเรียนในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและสร้างความตระหนักในการเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลนำนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนมาจัดแสดงนิทรรศการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. โรงเรียนและชุมชน ไม่มั่นใจในนโยบายและความต่อเนื่องของนโยบาย
2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้การดำเนินงานตามแผนงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเกิดความล่าช้า แนวทางการดำเนินงานไม่ชัดเจน เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง มีข้อสั่งการเร่งด่วน ทำให้โรงเรียนสับสนเข้าใจคลาดเคลื่อน
3. ระบบข้อมูลต่าง ๆ ไม่เชื่อมโยงกัน และไม่นำข้อมูลที่มีไปใช้ประโยชน์ ทำให้ทำงานซ้ำซ้อน ไม่มีการสะท้อนผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบระดับเขตและระดับโรงเรียนทราบ ทำให้ต้องแก้ไขงานหลายครั้ง

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. หน่วยงานการศึกษาสร้างความเข้าใจแก่โรงเรียนและชุมชน
2. มีการนิเทศติดตามตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรตรงตามความต้องการและจัด ให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. การกำกับติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนระยะสั้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการในขั้นตอนต่อไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามประเด็น และควรให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแนวทางให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้
2. โครงการโรงเรียนคุณภาพ ควรมีความต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะเกิดจากความต้องการของโรงเรียน โดยผู้บริหารครู กรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยเสริม และโอกาสของสถานศึกษาเพื่อร่วมบูรณาการในการพัฒนา

แบบอย่างที่ดี ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบาย

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้แก่

1. โรงเรียนวัดคูหาสุวรรณ (วันครู 2504) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
2. โรงเรียนบ้านดงเตี้ย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพอเพียง

5.3 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากการรายงานผลการดำเนินงาน พบว่าด้านโครงสร้างพื้นฐาน จากการติดตามโรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน ให้อยู่ในสภาพใช้การ ได้ดี สะอาด ปลอดภัย มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ มีหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การดูแลด้านระบบสาธารณูปโภคให้พร้อมใช้งาน มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

ด้านการส่งเสริมการศึกษา สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้โรงเรียนได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามที่สมควร พัฒนาครู ให้มีความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ติดตามการจัดการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรวมทั้งเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้นักเรียนมีความพร้อมด้านการเรียนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

ด้านเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษา/โรงเรียน มีการปรับโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ มีการสนับสนุนด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคติดเชื้อ โควิด 19 โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่แต่ละแห่ง มีแหล่งสนับสนุนทรัพยากรจากหลายแห่ง เช่น องค์กรมูลนิธิต่าง ๆ องค์กรเอกชน ห้างร้านและหน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดูแล และช่วยเหลือด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาให้กับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณ
2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ทำให้การดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องเร่งดำเนินการภายในระยะเวลาอันจำกัด ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและครูต้องเพิ่มภาระในการดำเนินงานตามกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการพัฒนา นิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในรูปของคณะกรรมการ อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง
2. จัดกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่มีสภาพบริบทใกล้เคียงกัน ให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือกันในการดำเนินงาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการพัฒนา นิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในรูปของคณะกรรมการ อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

หน่วยงานการศึกษาสร้างความเข้าใจแก่โรงเรียนและชุมชน และปรับปรุงแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์โควิด - 19

แบบอย่างที่ดี ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย กิจกรรมสภานักเรียนโรงเรียนศรีสำโรงชุมพล

5.4 โรงเรียนขนาดเล็กที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง

ผลการขับเคลื่อนนโยบาย

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน แบบสำรวจออนไลน์ และการสังเกต พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 17 มีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุและค่าสาธารณูปโภคตามความจำเป็นและขาดแคลน ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้ DLTV เป็นหลัก และมีการสอนเสริมในช่วงโมฆเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาตามความถนัด และ

ต่อยอดให้ได้แสดงศักยภาพตามความสามารถ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเรียน มีผลการประเมินภายในอยู่ในระดับดีขึ้น

ด้านบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดย ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และองค์กรอื่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนวางแผนการจัดการศึกษาและสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น ระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านนักเรียน

1. สถานศึกษามีผลคะแนนการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล สูงกว่าระดับประเทศ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา

2. สถานศึกษามีผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละกลุ่มสาระ สูงกว่าระดับประเทศ

ด้านครูผู้สอน

ครูมีการพัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์/ความชำนาญ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดการประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาครูด้วยกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC มีการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลประเมินพัฒนาไปปรับปรุงจัดประสบการณ์และพัฒนา นักเรียน

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) กระจายในทุกพื้นที่ทำให้การ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจผู้ปกครอง ชุมชน ครู ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง และมีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจาก นักเรียนส่วนใหญ่ยากจน และอาศัยอยู่กับตายาย ทำให้ไม่สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ การเรียนการสอนจึงดำเนินการได้เพียงบางส่วน และโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ใช้การจัดการเรียนการสอนแบบ On Hand

2. ปัญหาการใช้งบประมาณสูงมากในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้โรงเรียน Stand Alone เกิดคุณภาพ (เนื่องจากผู้เรียนมีจำนวนน้อย แต่หากต้องการคุณภาพสูง ต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนเป็นจำนวนมาก)

การจัดการเรียนการสอนที่ครูไม่ครบชั้นทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ทันต่อเวลาไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวชี้วัดทั้ง 8 สาระการเรียนรู้

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินการ ซึ่งมีผู้รับผิดชอบของทุกหน่วยงาน เพื่อประสานความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการบูรณาการด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และมีแผนปฏิบัติการการดำเนินการด้านการศึกษาของโรงเรียน Stand Alone การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน

2. ดำเนินการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้ DLTV ครอบคลุมโรงเรียน มอบหมายรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และศึกษานิเทศก์ ประจำพื้นที่ (Area Based) รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามบริบทในแต่ละพื้นที่ทุกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรสนับสนุนงบประมาณ/สื่อ/วัสดุ/ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน Stand Alone โดยเฉพาะไม่ควรใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารวมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดกลาง ควรกำหนดหลักเกณฑ์ด้านบุคลากร สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone แยกจากเกณฑ์อัตรากำลังสำหรับโรงเรียนปกติ เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ ควรกำหนดแนวทางการให้ขวัญกำลังใจสำหรับบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone ให้มีคุณภาพ

2. ควรสนับสนุนงบประมาณ/สื่อ/วัสดุ/ครุภัณฑ์ ให้กับโรงเรียน Stand Alone โดยเฉพาะไม่ควรใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารวมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดกลางควรกำหนดหลักเกณฑ์ด้านบุคลากร สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone แยกจากเกณฑ์อัตรากำลังสำหรับโรงเรียนปกติ เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอควรกำหนดแนวทางการให้ขวัญกำลังใจสำหรับบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก Stand Alone ให้มีคุณภาพ

นวัตกรรม และเกิดประโยชน์หรือผลกระทบทางบวกแก่ผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

โรงเรียนบ้านที่กะเปือ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ได้รับรางวัล Best Practice การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

โรงเรียนเชิงคีรี(สุวิชานวรูตมิ) มี CKR Model ในการบริหารจัดการบริหาร การศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะภาษาสื่อสารเด็กปฐมวัย โรงเรียนเชิงคีรี (สุวิชานวรูตมิ) และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสังกัดให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2564 กรณีพิเศษ

1. การจัดการเรียนการสอนและมาตรการป้องกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน แบบสำรวจออนไลน์ และการสังเกต พบว่า

ด้านบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัดมีการประชุมวิเคราะห์หารูปแบบ แนวทางการจัดการศึกษาในช่วง
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ ให้เหมาะสมตามบริบทของ
แต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา (4 รูปแบบ) พร้อมแจ้งแนวทางในการดำเนินการกับผู้บริหารโรงเรียน
ได้รับทราบ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และให้สถานศึกษาทำรายงานการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา ผ่านระบบออนไลน์

มอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอ
เรนซ์/YouTube กับผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
ตอบข้อซักถามปัญหาที่พบจากโรงเรียนผ่านคลิปวิดีโอ ผ่านช่องทางกลุ่มไลน์ผู้บริหารโรงเรียน
หน่วยงานการศึกษาทุกสังกัด มีการปฏิบัติตามมาตรการที่ชัดเจน มีการแจ้งมาตรการแนวทางปฏิบัติ
ในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประชาสัมพันธ์ให้
สถานศึกษาในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (COVID-19) ตามมาตรการของ ศบค. จังหวัดอย่างเคร่งครัด มีการจัดประชุมครูเพื่อชี้แจงทำ
ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนทางไกล มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ
ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของ COVID-19 ชี้แจงครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน
โดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV/ On Demand) และ On Hand จัดส่งเอกสาร
ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด ให้นักเรียนถึงบ้าน พร้อมทั้งให้คำแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์
ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งรายงานผลการติดตามการจัดการเรียนการสอนและมาตรการ
ป้องกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทาง Google
form และแบบติดตามให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในภาพรวมทุกสังกัดดำเนินการปฏิบัติตาม
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด

สถานศึกษาดำเนินจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ยกเว้นการจัดการเรียนการสอน
ในรูปแบบ On - Site เนื่องด้วยสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
(COVID - 19) พร้อมได้จัดทำแผนรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (COVID - 19) ในสถานศึกษาจากการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนใน ปีการศึกษา
2563 เป็นฐานในการจัดทำแผนรองรับข้อมูลดังกล่าว

จัดทำประกาศ เรื่องมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) เพื่อให้สถานศึกษาได้รับทราบและถือปฏิบัติ และติดตามผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แจ้งให้สถานศึกษาเฝ้าระวังและถือปฏิบัติตามมาตรการของ ศบค.จังหวัด และให้สถานศึกษา งดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนการศึกษา โดยให้ดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานผ่านระบบออนไลน์ และ การนัดรับใบงานรายบุคคล

ส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online และ On hand งดการจัดการเรียนการสอนแบบ On site เนื่องด้วยบางจังหวัดอยู่ในพื้นที่การแพร่ระบาดและเป็นจังหวัดพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาด สามารถปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ให้ครบหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามตัวชี้วัดรวมทั้งมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนไว้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) กรณีสถานการณ์ปกติ และ 2) กรณีมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และต้องปิดสถานศึกษา ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรม Google Classroom และติดตามนักศึกษาในช่องทาง Social Media ต่าง ๆ เช่น ไลน์เฟซบุ๊กมีวิธีการวัดประเมินผลให้ยืดหยุ่นเข้ากับทุกสถานการณ์ รวมทั้งครูผู้สอนมีการปฏิบัติตน ดูแลป้องกันตนเองตัวเองอย่างเหมาะสม

ด้านนักเรียน

ต้องดูแลตนเอง เป็นช่วง ๆ ปฏิบัติตามมาตรการของโรงเรียน หรือในช่วงที่มีการระบาดรุนแรงก็ให้เรียนอยู่ที่บ้าน ตามรูปแบบที่กำหนด มีการศึกษาเพิ่มเติม

ต้องเรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางไกลเข้ามาช่วยการเรียนรู้ ทักษะการสืบค้น การเข้าแอปพลิเคชันต่างๆ

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

จากการดำเนินการตามประเด็นนโยบายจากผลสำรวจสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและมาตรการป้องกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า

1. สถานศึกษาสามารถปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปรับการเรียนการสอนในรูปแบบ Online ผสานกับรูปแบบ On – Hand

2. ครูผู้สอนทุ่มเท เสียสละ ในการศึกษาหาความรู้ สืบค้นข้อมูล จัดทำเอกสาร จัดสอนออนไลน์ มุมนานะในการนำเอกสารไปส่งให้นักเรียน (ในช่วงสถานการณ์โควิด)

3. เขตพื้นที่การศึกษา ได้ปรับเปลี่ยนการสื่อสารกับสถานศึกษาในรูปแบบ ONLINE ด้วยเครื่องมือของ Google Meet เป็นหลัก (ทั้งการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศออนไลน์)

ปัญหาอุปสรรค

ครูมีความกังวลและเครียดทั้งเรื่องการดูแลสุขภาพในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด และปัญหาด้านการปรับตัว ในด้านการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากการสอนแบบ On-Site เป็นรูปแบบอื่น ๆ ที่ครูยังไม่คุ้นชิน ทำให้ครูเกิดความเครียดในภาระงานที่ไม่คุ้นเคยและความรับผิดชอบที่มากขึ้น

นักเรียนที่ไม่เข้าใจบทเรียน เหมือนการสอน On-Site การส่งงาน มีความผิดพลาดจำนวนมาก ส่งงานไม่ครบ ครูไม่สามารถสอนอธิบายได้หลายครั้งหรือทำให้นักเรียน เห็นภาพที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นได้

นักเรียนเกิดความเครียดจากบทเรียน On-hand ที่มีความยาก ไม่เข้าใจ สาเหตุ เพราะไม่มีสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต สำหรับค้นคว้าหาความรู้ ไม่สามารถสอบถามผู้อื่นได้ และขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง

นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในด้านอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ และเพื่อการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน

4. ผู้เรียนบางรายยังไม่ให้ความสนใจเพียงพอต่อการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์

5. นักศึกษาไม่สามารถใช้งานเทคโนโลยีด้านการสื่อสารผ่านสมาร์ทโฟนได้ทุกคน เนื่องจากผู้เรียนมีความหลากหลายทุกช่วงวัย เช่น ผู้สูงอายุ

6.การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ยังไม่เหมาะสมกับนักเรียนปฐมวัย-ประถมศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เนื่องจาก ผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีเวลาที่จะดูแลนักเรียน และไม่มีความรู้เพียงพอที่จะสอนนักเรียนให้เข้าใจในเนื้อหาหรือแบบฝึกหัดได้ และบางครอบครัว ไม่มี เครื่องมือและ สัญญาณอินเทอร์เน็ต

วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ควรได้รับการฉีดวัคซีนทุกคนก่อนเปิดเรียนด้วยรูปแบบ Onsite

2. ควรจัดสรรงบประมาณ หรือประสานหน่วยงานที่ดูแลระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ให้ใช้สัญญาณ INTERNET ฟรี สำหรับครู นักเรียนและผู้ปกครอง ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3.เขตพื้นที่ใช้การบริหารจัดการด้วยการใช้เทคโนโลยีสื่อสารออนไลน์ จัดประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหารและนิเทศ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ กับผู้บริหารโรงเรียน และครู ทุกโรงเรียน ในสังกัด ในการจัดการ เรียนการสอนในช่วงของสถานการณ์โควิด ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีสื่อสารออนไลน์ เช่น การนิเทศออนไลน์ การประชุมด้วยระบบออนไลน์ผ่าน Application ต่าง ๆ เช่น ZOOM/ Google MEET/ LINE / FACEBOOK

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายระดับประเทศ ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง แรง และฟรี สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทั่วไทย
2. ควรกำหนดนโยบายด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการ ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ในสภาวะวิกฤต COVID-19

นวัตกรรม/ต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

โรงเรียนบ้านปากวัง อ.บ้านตาก จ.ตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้ใช้ DLTV ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบจึงส่งผลให้ผู้เรียนคุ้นชินกับรูปแบบการเรียนแบบออนไลน์

แนวคิดที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงชุมชนที่เกี่ยวข้องในด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนด้วยการจัดทำรูปแบบ VACCINE Model เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยได้แนวคิดมาจากการศึกษาสถานการณ์การแพร่ระบาด ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและคู่มือของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการตลอดจนพระราชบัญญัติ นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทของสถานการณ์การแพร่ระบาดของจังหวัดพิษณุโลกโดย นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เป็นแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์เป็น Model ของการดำเนินงาน โดยมีกรอบแนวคิดกระบวนการในการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทชุมชนและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในชุมชน โดยการนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และผ่านการสื่อสาร เว็บไซต์ กศน.ตำบล ติดตามงาน กศน.ผ่าน Facebook fanpage /Line มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ใช้ระบบออนไลน์ ผ่านห้องเรียนออนไลน์ ระบบช่วยเหลือผู้เรียนออนไลน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1. การจัดทำสื่อคลิปการสอน ของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
2. การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Hand ใบงาน รูปแบบ Online ให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ผ่านคลิปวิดีโอ และ On Demand เป็นการใช้งานผ่านแอปพลิเคชันของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ โรงเรียนบ้านวังถ้ำและโรงเรียนบ้านน้ำอ่างฯ
3. การจัดการเรียนการสอนผ่าน DLTV เป็นหลักของโรงเรียนชุมชนบ้านโคกและโรงเรียนบ้านดอนโพ

2. มาตรการการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5

จากการศึกษาจากเอกสาร/รายงาน แบบสำรวจออนไลน์ และการสังเกต พบว่า
ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานต้นสังกัด ได้มีการแจ้งมาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) และแนวทางลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ จากฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) สำหรับสถานศึกษา ตามหนังสือที่ ศธ04107/4063 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2563 และปฏิบัติตามแนวทางประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2563 และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาจากฝุ่นละอองอย่างเคร่งครัด

สถานศึกษา/โรงเรียนมีมาตรการให้นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่นละออง จัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 และจัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จัดการเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึง สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ จิตสำนึกที่ดี และมีส่วนร่วมในการควบคุม ป้องกัน แก้ไข และลดปัญหา นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

ประชาสัมพันธ์สื่อองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหา ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ผ่านช่องทางต่าง ๆ แก่บุคลากร นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้ให้เกิดความเข้าใจ และนำไปป้องกันและแก้ไขปัญหา ชี้แนะให้ประชาชนดูแลบำรุงรักษาเครื่องยนต์ส่วนบุคคลและเครื่องยนต์ทางการเกษตร ปลุกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อลดปัญหามลพิษร่วมกัน รวมถึงดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Air4thai ของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อติดตามสถานการณ์อย่างเนื่องรวมทั้งดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

ข้อค้นพบและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. เนื่องสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง และคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของทุกจังหวัด ให้สถานศึกษางดการเรียนการสอนแบบ Onsite ให้ปรับรูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบ Online ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2564

2. หน้ากากอนามัยที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ที่มีคุณสมบัติในการป้องกันเชื้อโรค แต่ไม่สามารถป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ได้

3. เนื่องจาก เป็นช่วงฤดูฝน สภาพอากาศทั่วไปมีความชุ่มชื้น จึงมีปัญหาเกี่ยวกับ ฝุ่นละอองไม่มาก

4. หน้ากากอนามัยที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ที่มีคุณสมบัติในการป้องกันเชื้อโรค แต่ไม่สามารถป้องกัน ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ได้

ข้อเสนอแนะ/วิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. ควรประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์การสวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันปัญหาฝุ่นละอองและการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งรณรงค์ให้สถานศึกษาในสังกัดประชาชน ในท้องถิ่น การตัดแต่งกิ่งไม้ ตัดหญ้าหรือวัชพืชก่อนเข้าสู่ฤดูแล้ง เพื่อจะไม่เป็นแหล่งเชื้อเพลิง

2. ควรจัดหาหน้ากากอนามัยที่มีคุณสมบัติในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับโรงเรียน หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่อยู่ในพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ ของนักเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานการณที่มีค่าฝุ่นละอองเกินเกณฑ์มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ

3. สถานศึกษาที่มีพื้นที่เสี่ยง ให้ดำเนินงานตามมาตรการการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างเคร่งครัด

4. จัดทำมาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในสถานศึกษาและจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 จัดป้ายประชาสัมพันธ์ความรู้

5.ประสานภาคีเครือข่าย เช่น สำนักงานเทศบาลตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยมาล้างถนนในช่วงฤดูแล้งเพื่อป้องกันฝุ่นละอองเมื่อมีรถวิ่งขนส่งอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ก่อสร้างต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร ในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

1. สถานศึกษาที่มีพื้นที่เสี่ยง ให้ดำเนินงานตามมาตรการการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กPM 2.5อย่างเคร่งครัด

2. สร้างความตระหนักและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 รวมทั้งบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปัจจัยความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ และโรงเรียนในสังกัด ดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วน และมาตรการระยะยาว ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

สถานศึกษาในสังกัด จัดการเรียนรู้ทุกระดับชั้น เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ให้กับนักเรียน ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ฝุ่นละอองPM 2.5 ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพนักเรียน ให้นักเรียนสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้

แบบอย่างที่ดี ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบาย

สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ (สศศ.) จังหวัดสุโขทัย

มีแนวคิดในการดำเนินการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อนและการป้องกันปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างยั่งยืนตามแนวคิด SAFE MODEL มีดังนี้

S – Skills & Knowledge ทักษะและความรู้

A – Activity กิจกรรม

F – Formal Assessment การประเมินผลอย่างเป็นทางการ

E – Effect การนำผลที่ได้ไปใช้

วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ นักศึกษาแผนกวิชาช่างยนต์ เพื่อใช้ในการกำจัดฝุ่น PM 2.5 ในสถานศึกษา